

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Katedra divadelní vědy

Školitelský posudek bakalářské práce Kateřiny Korychové *Dramaturgie českého nového cirkusu – Tvorba Elišky Brtnické*

Školitel: doc. Mgr. Martin Pšenička, Ph.D.

První, rozpracovanou a neúplnou verzi bakalářské práce Kateřiny Korychové jsem dostal do ruky na konci května 2019. Na červnové konzultaci jsem Kateřině sdělil, že zářijovou obhajobu považuji v podstatě za nemožnou. Kateřina mě nicméně přesvědčovala, že zářijová obhajoba je v jejích silách. Má skepse byla výslednou prací rozptýlena. Dokonce ji Kateřina byla schopná dotáhnout do pro mě obhajitelného celku v půli července. Dokázala tak nejen to, že diplomové práce jsou zpravidla uměním možného, ale také, alespoň trochu, uměním nemožného. V posudku se pokusím pojmenovat základní přínos, ale i jisté slabiny, které samozřejmě souvisí s nedostatkem času, který nejen studenta, ale i školitele tlačí k jistým kompromisům.

Nedostatek, slabší stránka: práce, jejímž tématem je dramaturgie nového cirkusu mírně trpí strukturní rozbíhavostí. Důsledek – místy se hlavní téma schovává za informace, které jsou cenné, ale ne vždy nutné. Rozbíhavost jsme se pokusili eliminovat různými škrty a zhuštěním, její úplná redukce by znamenala rozpad architektury textu a psaní textu úplně jiného, což by v daných souvislostech bylo zcela kontraproduktivní. Současně je třeba přiznat, že větší rozkročení, které začíná ohledáváním pojmu dramaturgie a končí snahou o představení českých tvůrců, souvisí se stále nedostatečnou reflexí zvoleného tématu. S tím dále souvisí např. nekritické používání zahraniční literatury, zejména pak mluvím o dopise Bauke Lievens, v němž se belgická dramaturgyně a teoretička pouští do srovnávání divadla s cirkusem, přičemž divadlo chápe jako médium, pro něž je charakteristický lineární narativ. To je přinejmenším legračně nepoučené nazírání na divadlo. Absence s sebou zkrátka nese i tato rizika.

Přínos, silná stránka: Korychová si s pomocí Elišky Brtnické – jejího díla, praktického i teoretického – našla své téma, jehož průzkumem nejen prohloubila svůj déle trvajícím zájem o současné dění v novém cirkuse, ale nabídla širší pole k dalšímu propracování a promýšlení v rámci oboru. Jak sama uvádí: „Jedním z cílů této práce je proto otevřít diskuzi o jednom z možných dramaturgických přístupů k novému cirkusu.“ (s. 7) Korychová přináší nejen cenné poznatky ze zahraničí, ale samostatně si je včleňuje do svého uvažování a reflektování svého vnímání. Přínosná je pro mě zejména snaha nahlédnout projevy nového cirkusu z perspektivy jeho sémantiky, resp. sémantického gesta, v němž si tvar a význam neodporují, spolupracují a nabízejí se k divácké spoluprobě. Pro Korychovou je to právě dramaturgie, která je jakýmsi prostředníkem: „Protože cirkusovou dramaturgii lze vnímat také jako práci či nakládání s významem a jeho proměnou/posunem ke sdělení. [...] o cirkusové dramaturgii je možné

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra divadelní vědy

hovořit již ve chvíli, kdy o cirkusu uvažujeme jako o umění, které může být nejen sdíleno, ale má možnost i sdělovat.“ (s. 8 a 14) V době, kdy jsou cirkusová umění všeho druhu podrobována neuro-kognitivním a fenomenologickým zkoumáním, jde o poměrně neotřelý návrat k tradici českého estetického uvažování. Návrat, který je samozřejmě na počátku. Práci samozřejmě velkou měrou pomáhá Brtnické *Enola*, která je tím nejlepším možným příkladem, v němž formát a význam organicky spolupůsobí jako kongeniální báseň v pohybu. Ale i volba tématu, materiálu je podstatná a ukazuje přinejmenším na dobrou schopnost autora/autorky odhadnout, co lze v daném stavu ucházejícím způsobem zpracovat a obhájit.

Práci Kateřiny Korychové, která vznikala samostatně s obvyklým redakčním vedením, hodnotím jako důležitý pokus, kterým si autorka otevřela možností svého bádání. Navrhuji známku velmi dobře.

V Horoměřicích, 4. září 2019

Martin Pšenička